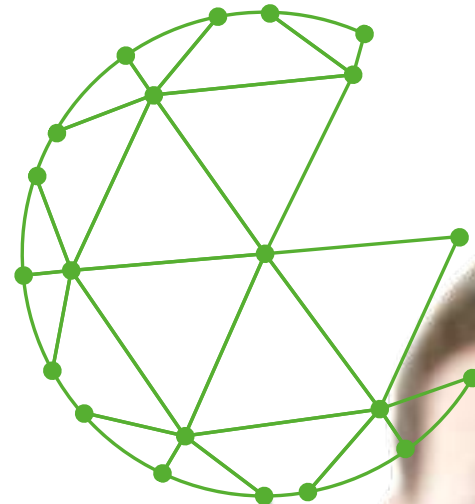

TOMORROWLAB®

VENECO

Een smart city/regio uitbouwen ?

Venecolloquium – 12 juni 2018

@joachimdevos

CEO TomorrowLab & Living Tomorrow

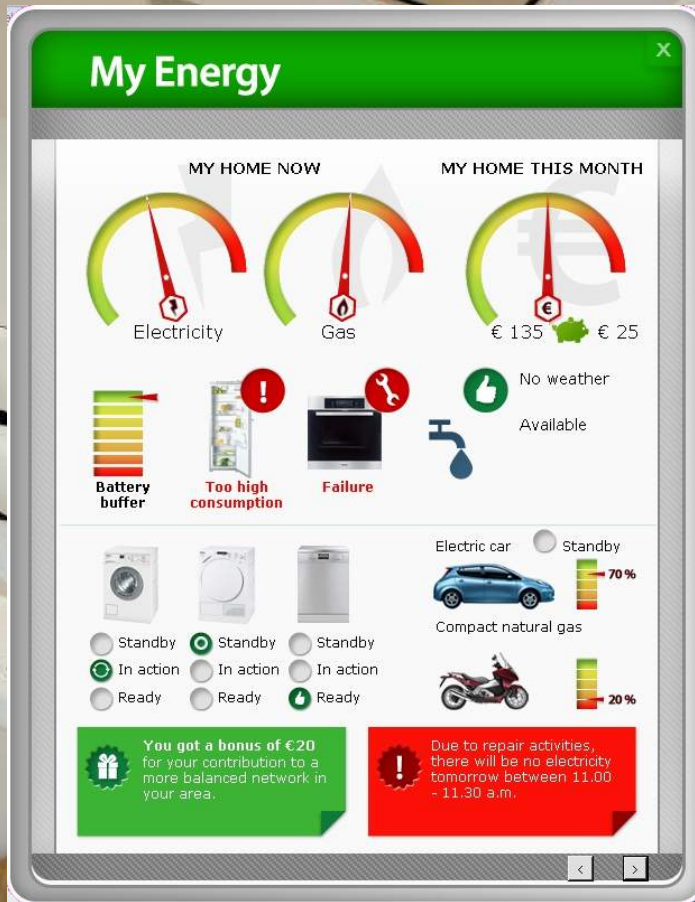
Living Tomorrow

//

I believe a project like Living Tomorrow – where you are brainstorming about what is possible and you're getting people to come in, look at it, and talk about what this all means – is really fantastic...

Bill Gates

Mr. Maros Sefcovic

Vice President European Commission
EU Commissioner of Energy

Mr. Herman Van Rompuy

European President em. & Prime-Minister Belgium
President Vision Groups
TomorrowLab – Living Tomorrow

Mrs. Christiana Figueres

Executive Secretary
UNFCCC

Living Tomorrow 2030

- Grootste innovatie demo en bezoek campus van Europa 10.000 m²
- 1.000.000 bezoekers
- 100.000.000 virtuele bezoeken
- **50 participanten**
- Toekomst thema's
  - Huis vd Toekomst
  - Zorgwoning vd Toekomst
  - Zorghotel vd Toekomst
  - Hotel vd Toekomst
  - Smart Cities
  - Restaurant vd Toekomst

CO-INITIATORS / RESEARCHPARTNERS

PARTICIPANT AA

PARTICIPANT A

PARTICIPANT B

PARTICIPANT C

SMART CITIES PARTICIPANTEN

Living Tomorrow is een neutraal platform dat meer dan 50 organisaties en 50 steden begeleidt in toekomstvisie, innovatie, stakeholder management, ...

3 things

ONZEKERE TIJDEN

TECHNOLOGIE

SLIMME STEDEN

Detroit

GM, Ford, Chrysler
100+ autofabrikanten

Inwoners:
1.8 M ('50)
700 K ('13)

Failliet 7/'13

70.000 gebouwen leeg
31.000 huizen leeg
20 miljard schulden

Wat zal de impact
zijn van deze
veranderingen op
onze stad/regio/
sector/business?

Hoe nemen we
lange termijn
beslissingen in een
onvoorspelbare
context?

Hoe kunnen we de
signalen van
verandering sneller
identificeren?

Welke
veranderingen
komen op ons af?

Hoe kunnen we de
blik van onze
medewerkers
verruimen?

3 things

ONZEKERE TIJDEN

TECHNOLOGIE

SLIMME STEDEN

Wat bestond nog niet, 2 legislaturen terug (2006) ?

Wat bestond nog niet, 2 legislaturen terug (2006) ?

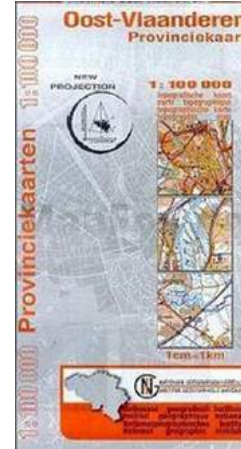

Wat bestond nog niet, 2 legislaturen terug (2006) ?

Wegomlegging

Wat bestond nog niet, 2 legislaturen terug (2006) ?

Google Maps

TOMORROWLAB®

Wat bestond nog niet, 2 legislaturen terug (2006) ?

Luchtkwaliteit in Brussel alarmerend slecht: “Op veel plaatsen niet gezond om te ademen”

IB | 31 mei 2018 | 06u22 | Bron: Belga

© Photo News - Luchtvervuiling boven Brussel

De resultaten van een luchtkwaliteitsmeting in Brussel zijn alarmerend. Dat schrijft De Standaard vandaag. Op veel plaatsen is het niet gezond te ademen. De voorbij winter hingen vrijwilligers op initiatief van Groen en Ecolo op 192 plaatsen in het Brussels Gewest meetbuisjes om stikstofdioxide te meten.

Brussel bant diesel volledig vanaf 2030

31 mei 2018 14:49

Op 1 januari 2018 werd Brussel al een lage-emissiezone. ©Photo News

De Brusselse regering heeft beslist dat de laatste dieselauto uiterlijk over twaalf jaar uit het Hoofdstedelijk Gewest moet verdwijnen.

Wat bestond nog niet, 2 legislaturen terug (2006) ?

Wat bestond nog niet, 2 legislaturen terug (2006) ?

((●)) Live stream offline

**Waar dienen we rekening mee te houden ?
Wat zal er bestaan binnen 2 legislaturen ?
Anno... 2030 ?**

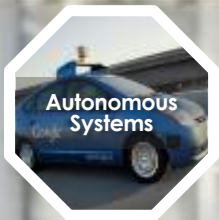
Auto's zonder eigenaar, chauffeur of garage in ons straatbeeld

- **15% - 35%** verkeer zoekt een parkeerplaats
- Auto is **92%** van de tijd ongebruikt en geparkeerd

Hyperloop herdefinieert “wereldreis”

Robots leveren pizza aan huis in Londen

Living Tomorrow - TomorrowLab
14 June 2018

Cobots brengen maakindustrie terug naar het centrum van onze gemeentes

Living Tomorrow - Tomorrowlab

14 June 2018

Vergrijzing

België telt ruim 3,5 miljoen gepensioneerden in 2050

Reporters

wo 15/06/2016 - 15:06 Alexander Verstraete

In 2050 wonen in ons land meer dan 3,5 miljoen gepensioneerden, goed voor 30 procent van de bevolking. Dat blijkt uit een studie van Belfius.

Vergrijzing neemt toe tot 2040

22 februari 2018 14:20

Het aantal ouderen blijft de komende decennia toenemen. ©Martijn Beekman/Hollandse Hoogte

De vergrijzing, waarbij er steeds meer ouderen zijn ten opzichte van het aantal werkenden, zal nog toenemen tot 2040. Daarna zal ze stabiel blijven door de geleidelijke uitdoving van het babyboomeffect, zegt het Planbureau.

Vergrijzing

“Geen zorgproject in de stad, maar een nieuw stuk stad waar zorg kan plaatsvinden.”

De vergrijzing is een trend die binnen 35 jaar ook opnieuw gaat keren. Zorgnood gaat op bepaald moment ook opnieuw weer afnemen => Zorgen voor flexibiliteit in gebouwen /infrastructuur die we hiervoor vandaag creëren!

Urbanisatie - klimaatadaptatie

3 things

ONZEKERE TIJDEN

TECHNOLOGIE

SLIMME STEDEN / REGIO

Tomorrowlab

Tomorrowlab is een neutrale partner die steden, gemeenten, bedrijven en andere organisaties ondersteunt bij:

het in kaart brengen van
evoluties in de wereld en
de **toekomst te verkennen**

zich **voor te bereiden** op de
toekomst door te **innoveren**

Wat is een slimme stad/ regio ?

3 grote “drivers”

- **Sociaal**
- **Duurzaamheid**
- **Economisch**

“Quality of life”

“Eco”

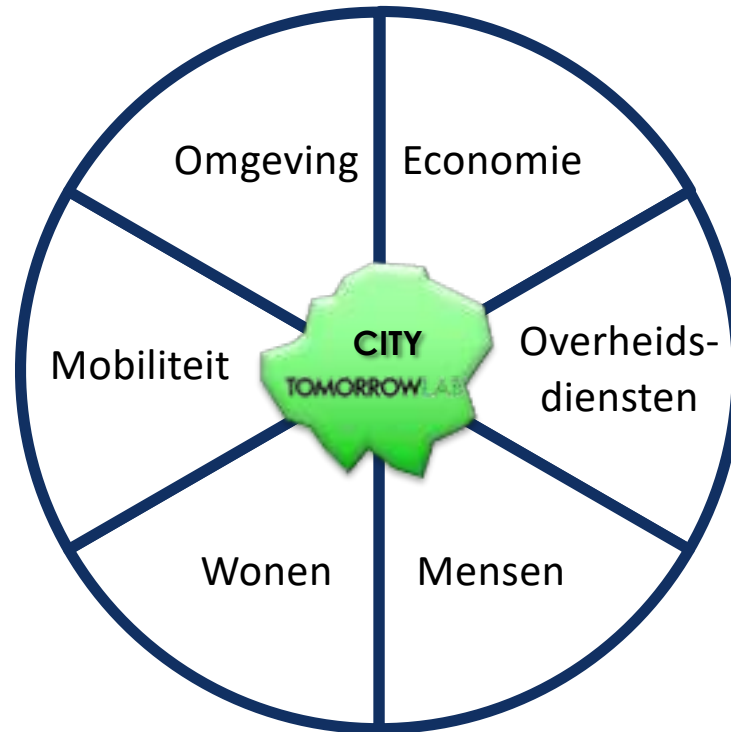
“Investeren”

Een “smart city / smart regio”...

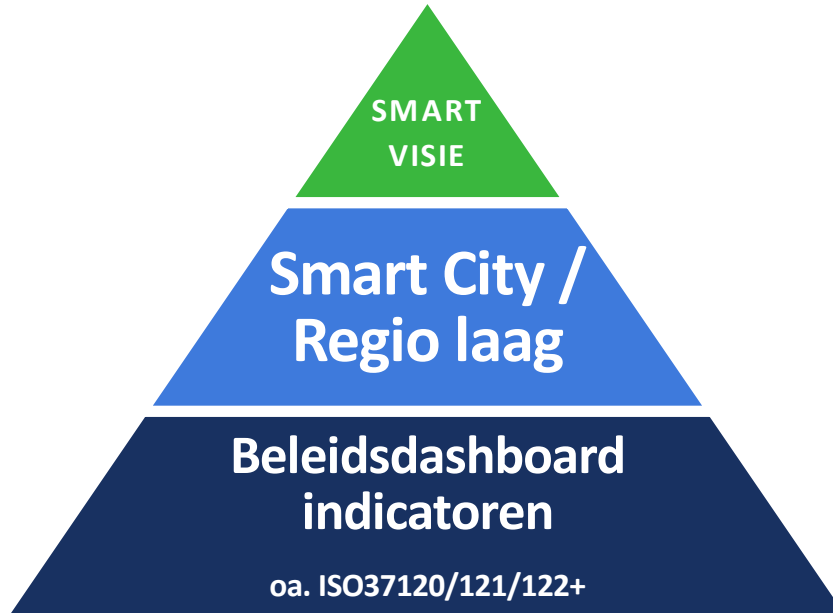

...gebruikt innovatie om

- Efficiëntie & welzijn te **verhogen**
- Kosten & voetafdruk te **reduceren**
- Mensen actief **betrekken**

Toekomst visie bouwen in 3 lagen

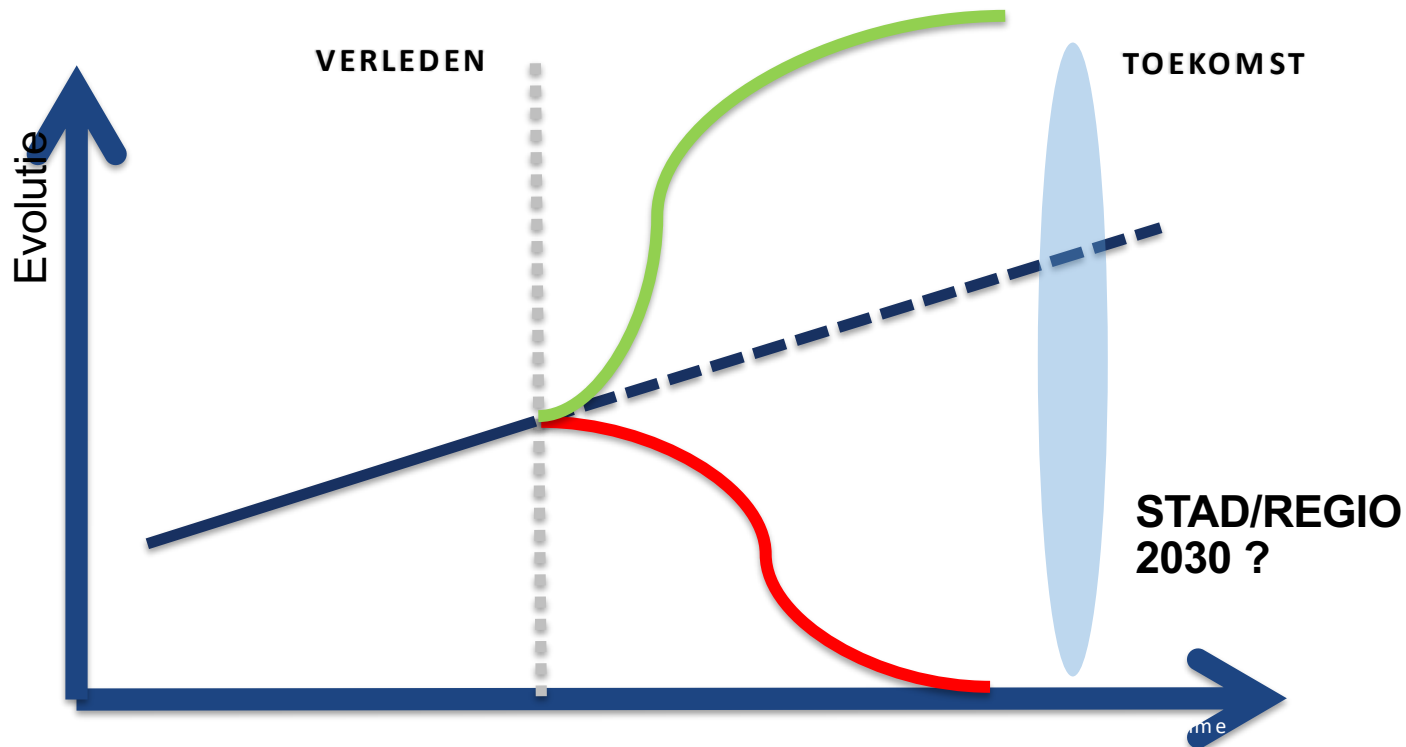

TOEKOMSTVISIE VOOR MIJN
STAD / REGIO

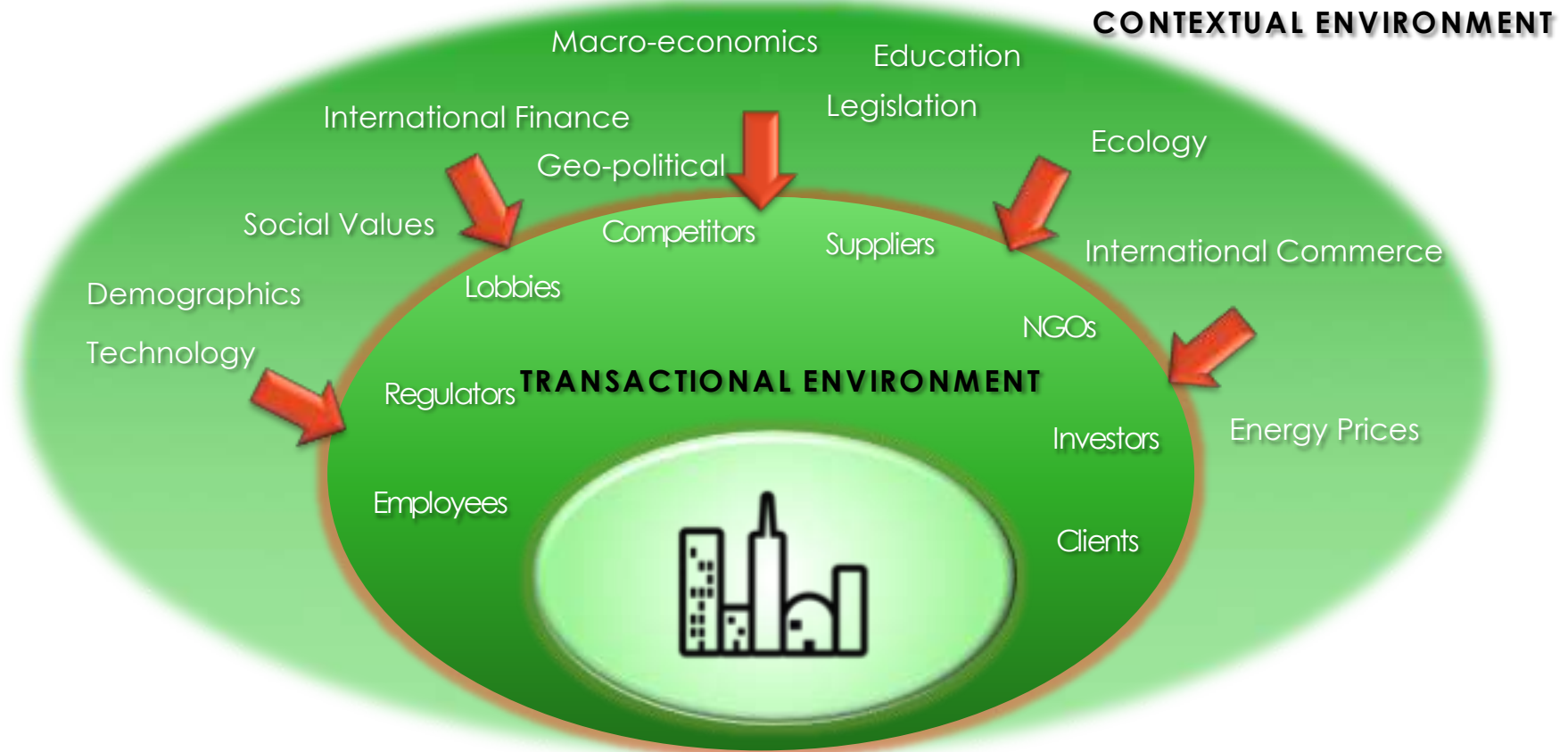
HUIDIGE PROJECTEN ?
ROADMAP ? DATA ? PILOTS ?
NEEDS ?

PRIORITAIRE DOMEINEN ? AS-IS ?

TOEKOMST ?

OUTSIDE-IN 360° TOEKOMSTVISIE

Smart City/Regio 2030 Programma

CITY/REGIO SCAN AS-IS

1

SCENARIO'S	SMART CITY/REGIO PLAN	"PILOTS" Quick Wins
TOTAALBEELD	PRIORITEITEN	TEST & LAB
TOEKOMST	Roadmap	Partnerships
2	3	4

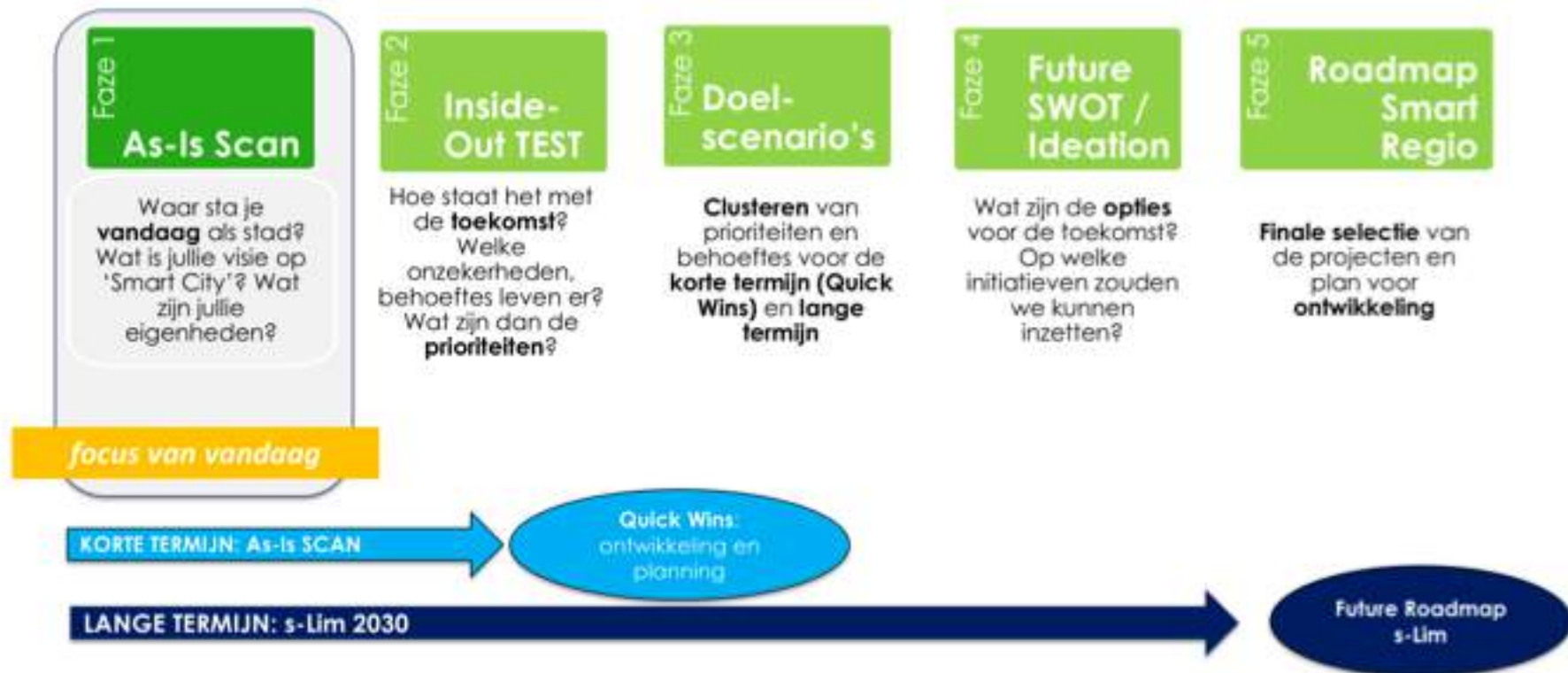

'Smart City' as a Service

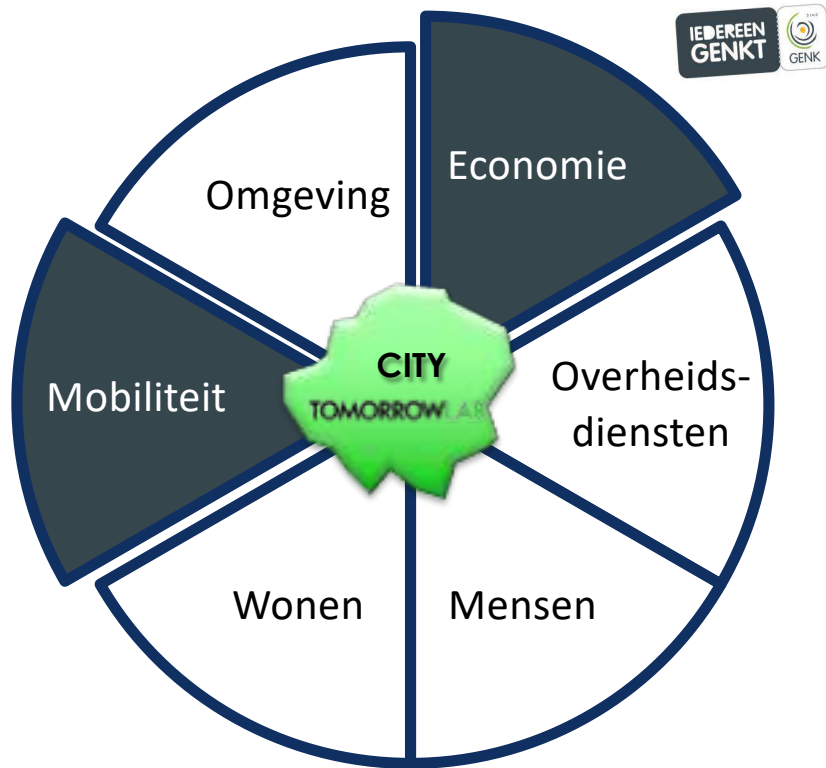
CASE: SMART REGIO UITBOUWEN

'Smart City' as a Service

CASE: SMART CITY GENK – scenario's

CONTEXTUELE OMGEVING

SCENARIO 1

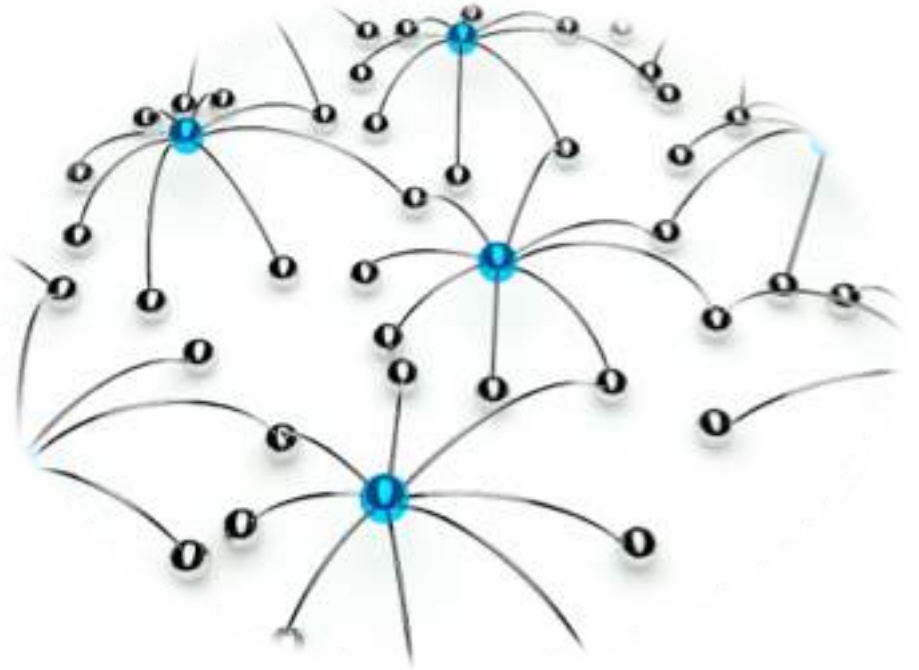
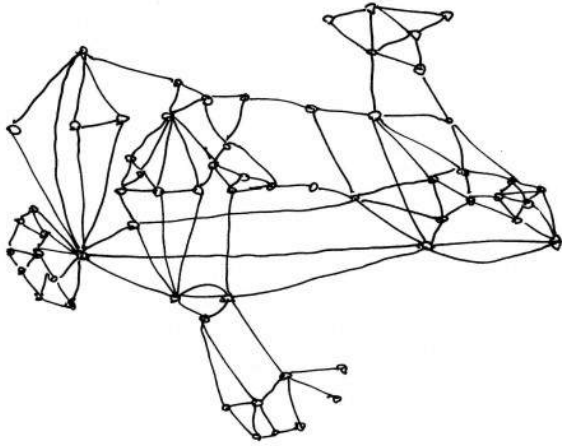
12 |

HET BELANG VAN LIMBURG
DINSDAG 18 APRIL 2017

WAT ALS...

Hasselt en Genk fusioneren?

Toekomstrobustheid strategische ruimtelijke projecten

SCENARIO 1

1 "De gaas"

2 Let's stick together

VERBODEN TOEGANG TOT DE WEG
VERBODEN TOEGANG
ANTICOMMUNICATIE – **ISOLERING**

- STEER VERBODEN DE WEG TOEGANG TOEGANG TOEGANG
- DE WEG TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG
- TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG
- TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG
- TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG
- TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG
- TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG
- TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG TOEGANG

Wieling

Block 2

the show

TOCH BROWN

SCENARIO 2

VERNOEGEN - WERKSTUPLAATSEN
ARBEIDSGEMEENSCHAP - EFFICIËNTE
HYPERCONSUMPTIE - EFFICIENTE

- AERIEVOGELIC MET TWEE SNIJELIJNEN
- GROTE INDIENING: 1M
- NIET-PROFITEERBARE WERK
- ROBUUSTE (SCHEURDE) VERGRIJZEN INDIENING
- NIET-PROFITEERBARE WERK
- ECOLOGIE CHIEF IN CONSTRUEREN EN VERBODEN TEGEN
- STREKE, MOET DE WEG VAN FAMILIE EN VERREKENING KAPPALEN EN
- EFFICIËNTE EN VERREKENING ALLE OVERDECKED VOOR INDIENING, MOET DE WEG VAN FAMILIE EN VERREKENING KAPPALEN EN

[illegible][illegible]

**Kwalitatieve langzame
(zachte) verbinding tussen
centrum en C-mine
(wandelen, fietsen, trage voertuigen, ...)**

**Centrale woonlocatie
voor minder begoeden**
(ondergeschikte
"verbinder"!)

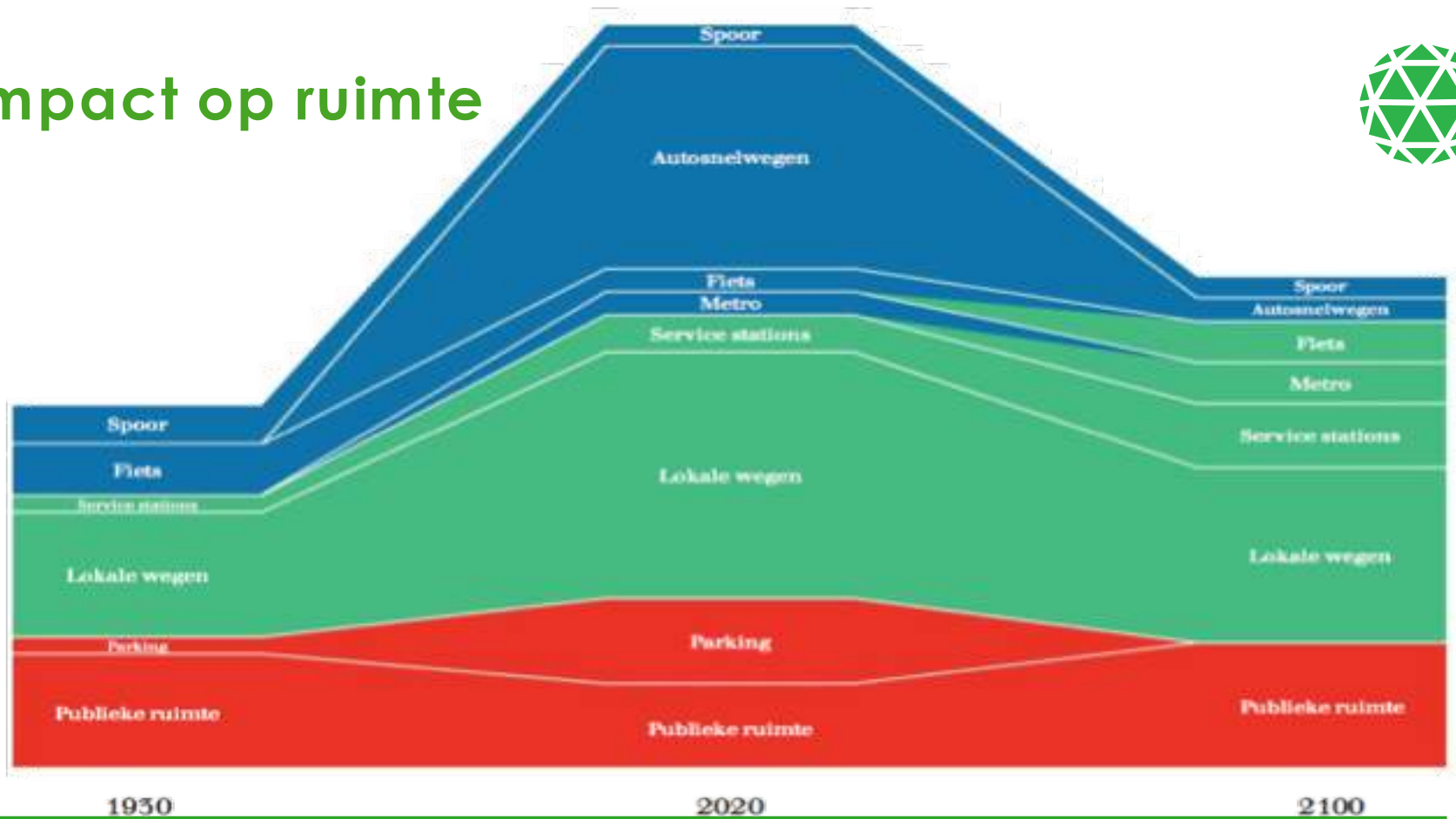

Verbinding tussen belevingspots C-mine en centrum

**(monofunctioneel)
woonzone met groene
kwalitatieve
buitenruimte + nabijheid
Stiemberbeekvallei**

Impact op ruimte

MACRO 3

Hummingbirds'

Individuele verplaatsingen

Start-up's

woonomgeving

medische zorg

handel

thuiswerk

lagere/kleuterschool

hoger onderwijs

Sport & ontspanning

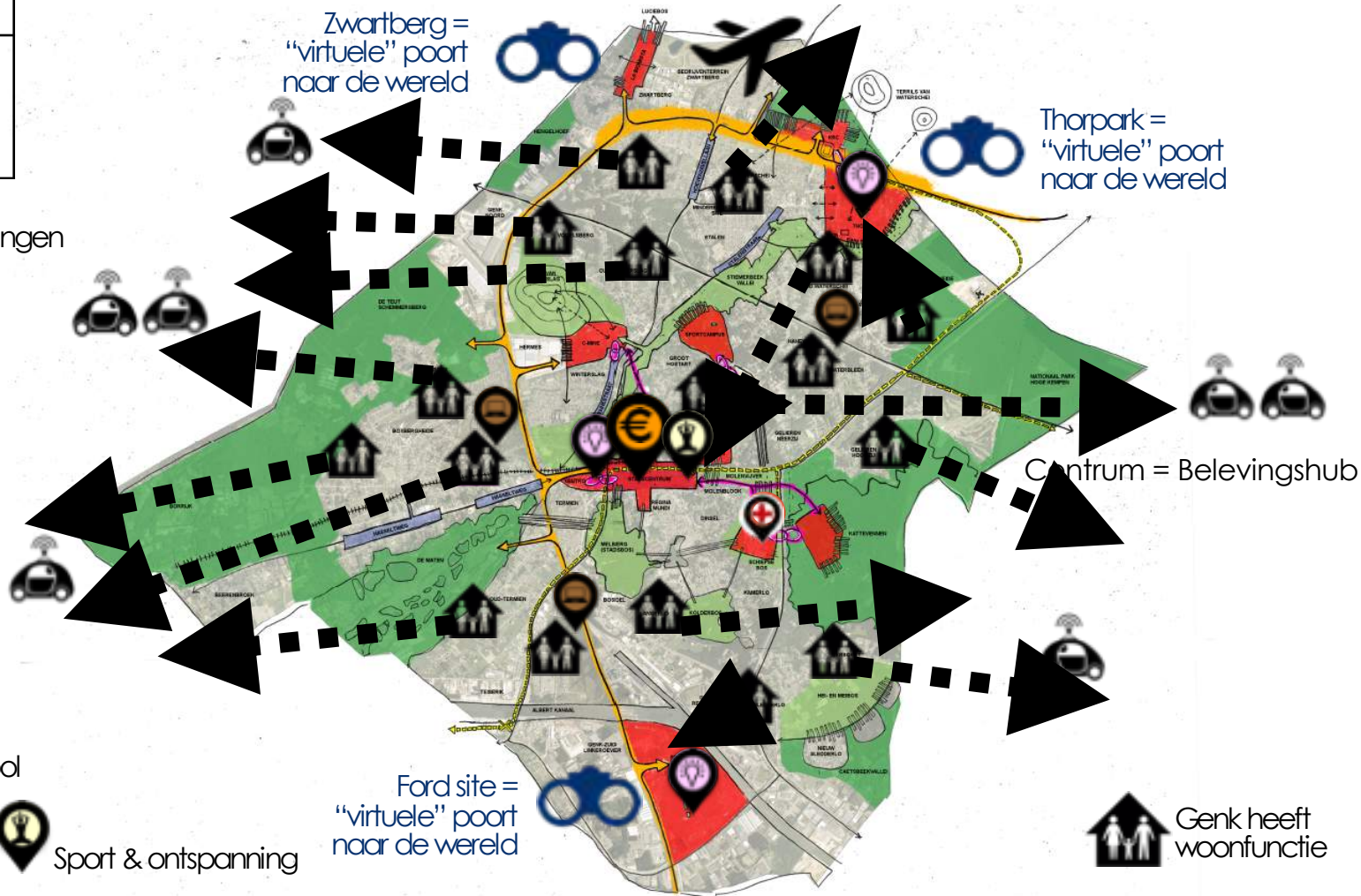
Zwartberg =
"virtuele" poort
naar de wereld

Thorpark =
"virtuele" poort
naar de wereld

Ford site =
"virtuele" poort
naar de wereld

Centrum = Belevingshub

Genk heeft
woonfunctie

De Lijn wil vanaf 2020 zelfrijdende busjes in steden en gemeenten

Genk krijgt zelfrijdende bussen

01/03/2017 om 18:59 door mice

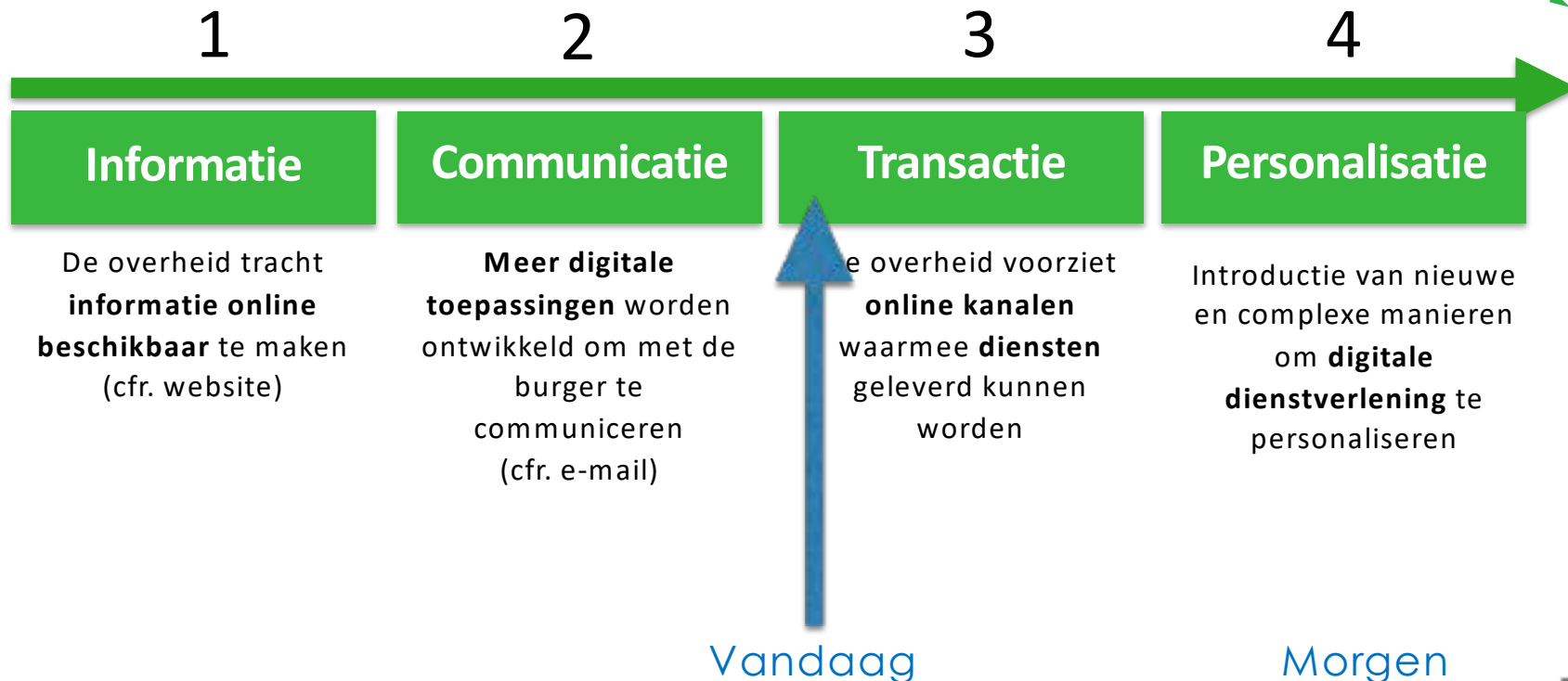
CASE: SMART CITY AALTER

'Smart City' & communicatie

- beslissingen neemt : **objectieve data**
- **innovatie en technologie** : **doelstellingen** bereiken
- **stadsklant** : **centraal**

Fases van communicatie

Bron: OGP Annual Summit London

Alle communicatiekanalen : één geheel

De burger kiest **meest** geprefereerde kanaal

Aalter.be

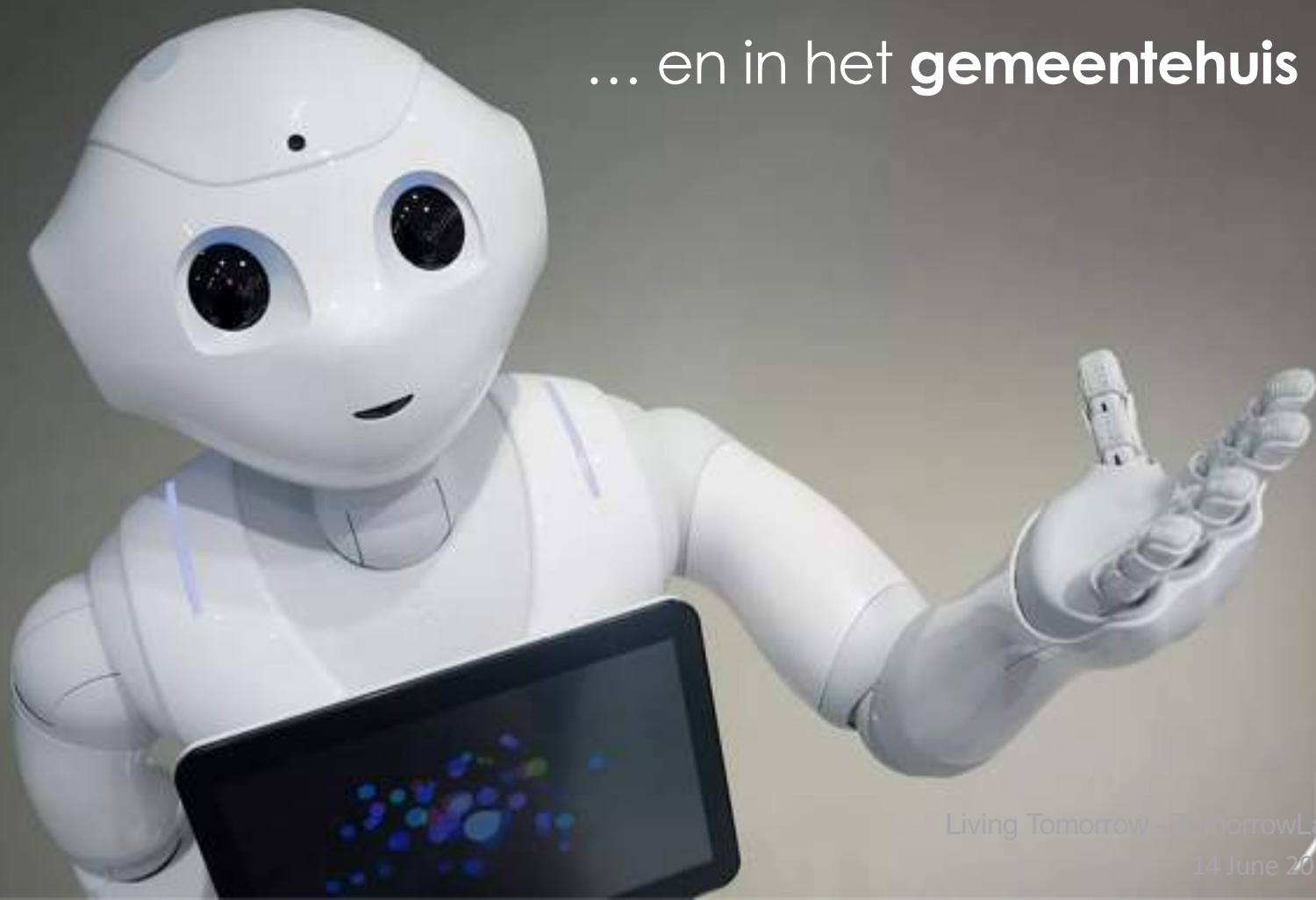
SMS

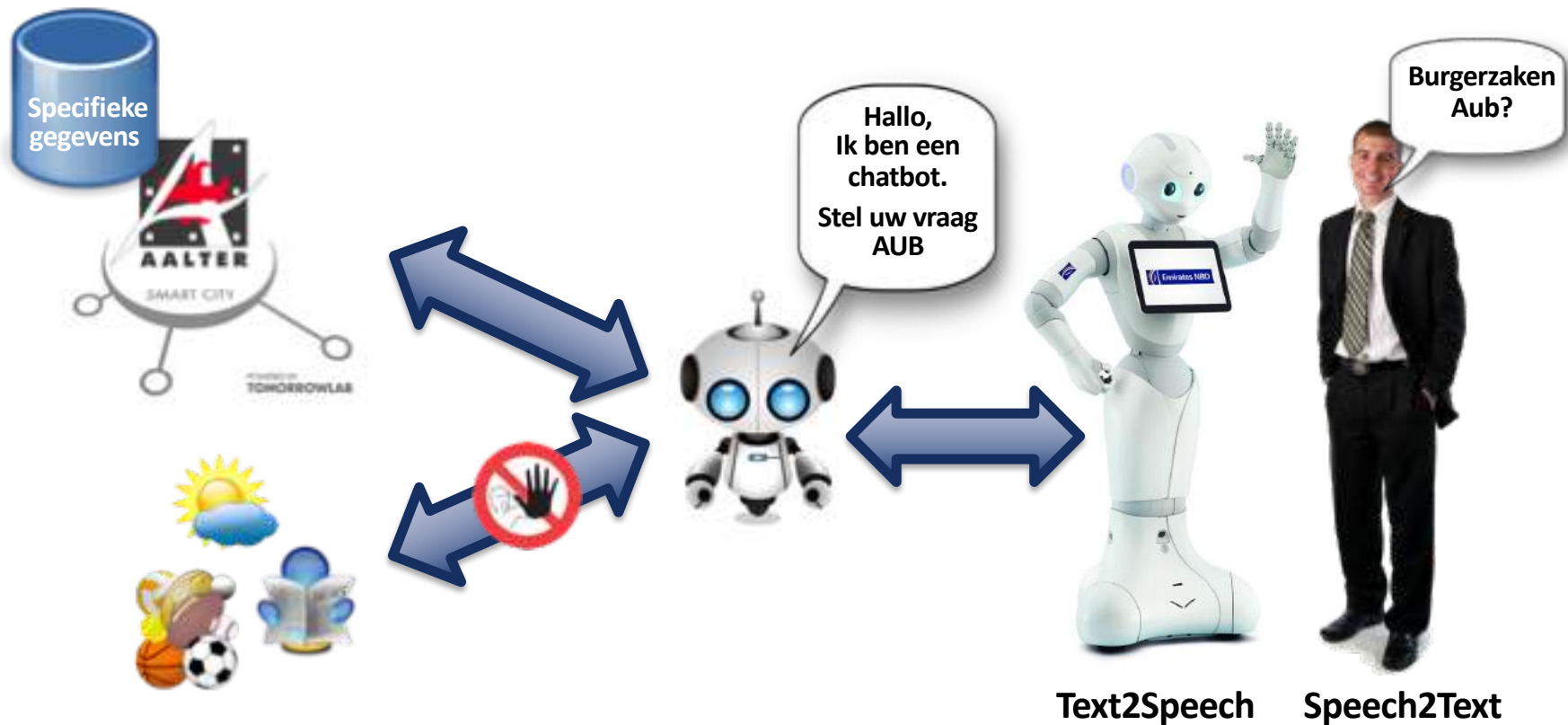
Slim
stadsmeubiliair

... en in het **gemeentehuis**

Chatbot via fysieke robot

PEPP

Sp

Niet sch
volgend
Aalter b
gen doe
perimer
met Ton
robot di
sen doe
liep het
fout. »H
len lere

Aalter maai
2021: de op
per hant de
gemeentel
opbrengst
wordend
staan en m
van Conne
Nieve (CIN
zetten op d
de toekent
bot staat h
punt, maar
rimenten
laboratori
van Pepper
jaren kom
eek af h
reusachtig
worden da
over vijf t
normaale
kunnen z
grotere o
ten? Dat i
ling met
Wanneer j

NIEUWS

SPORT

SHOWBIZZ

Media

REGIO

POPULAIR OP REGIO

KIEZ UW GEMEENTE

AALTER ☆

Robot ontvangt bezoekers in gemeentehuis

VAN CHATBOT TOT SLIMME INFOZUILEN: AALTER KLIKT NAAR TOEKOMST

JOHN SEYMOURTIER | 27 september 2017 | 10:40

DEEL

101

© Barry Prid - in foto: Andriana en Constanze van der Horst en het gastheer van robot Pepper

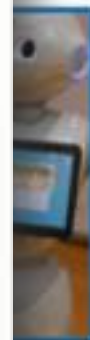
Jouw regio

in gemeentehuis Aalter

en?

veel dialecten? Maar ook v
gen zoals 'hoe
kan de samen
werking tussen
robots en ge
meenteperso
neel eruitzien'
of 'Zijn mensen
hier klaar
voor?' Ik ben er
seker van dat
binnen vijf jaar
deze technolo

st zal staan.
eentepersoneel moet vol
Neve geen schrik hebben
de binnenkort zal ingeno
den door tientallen Pep
t is niet de bedoeling om
te vervangen door zo'n ro
zal bijvoorbeeld wel de
er kunnen wegnemen bij
seel dat dagelijks vele te
rijgt met vragen over bij
de openingsuren van het
park", zegt de schepen.

14 June 2018

Living Tomorrow - tomorrowLab

WAT LEEFT ER IN DE BELGISCHE MARKT?

Tal van (kleinschalige) smart city projecten (264)

- smart environment (75)
- smart governance (58)
- smart mobility(32)
- smart living (6)

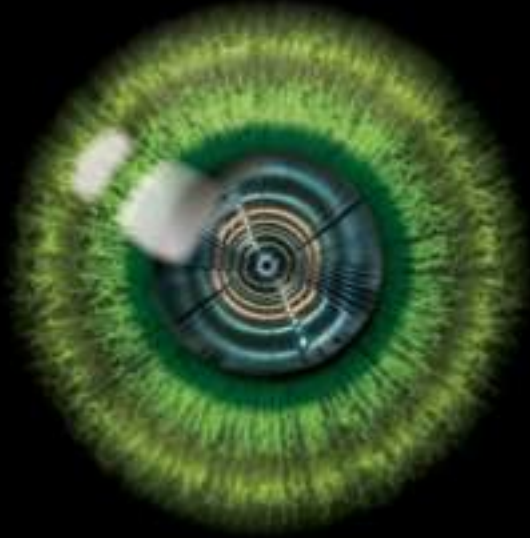
Beperkte betrokkenheid van derden

- bedrijven (10%)
- burgers (5%)
- kennisinstellingen (4%)

Welke steden ? Welke projecten ?

DANK U WEL !

**NO INSIGHT TODAY.
NO FUTURE TOMORROW.**

joachim.de.vos@tomorrowlab.com - T. 02 275 05 11